

Notat vedr. foretræde om forslag til planlov mv.

Planloven er skrevet i en tid, hvor klimakrisen ikke var højst på dagsordenen. Men vi står i en klimakrise, og Planloven skal være et aktivt værktøj, der kan bidrage til at løse vores udfordringer, så vi kan opfylde vores klimamål. Alle sektorer skal bidrage til det nationale reduktionsmål på 70 pct. drivhusgasudledning i 2030, og det er det byggede miljø en vigtig del af. De danske kommuner er klar til at tage klimahandling og er villige til at påtage sig et ansvar. Dertil står byggeriet for en stor del af Danmarks samlede CO₂-udledning, hvor hele 30% af Danmarks CO₂-udledning stammer fra byggeriet og bygninger. Det er fordelt med ca. 20% fra drift af eksisterende bygninger og ca. 10% fra bygge- og anlægsprocessen samt produktion af byggematerialer ifm. nybyggeri¹. Derudover står bygge- og anlægsbranchen for 35% af Danmarks samlede affald. Det er en sektor, der har stor betydning for vores CO₂-udledninger.

Baggrunden for anbefalingerne

Kommunerne er vigtige aktører i den grønne omstilling. I samarbejde med Dansk Byplanlaboratorium, Rambøll, COBE og Schønherr undersøgte vi i 2021 kommunernes oplevelse af klima- og miljømæssig bæredygtighed i lokalplaner. Vores undersøgelse har dermed fokus på Planlovens §15 – også kaldet lokalplankataloget. 75 ud af 98 kommuner deltog i undersøgelsen². Den overordnede konklusion på undersøgelsen er, at kommunerne gerne vil være foregangskommuner og have mulighed for at profilere sig inden for bæredygtighed. De ønsker muligheder for at stille bæredygtige krav i deres kommunale planlægning.

Undersøgelsen fremhæver især tre overordnede pointer:

- Klimamål udmøntes sjældent i lokalplaner
- Planlovens §15 er den primære barriere for bæredygtighed i lokalplanlægningen
- Kommunerne efterspørger udvidelse af lokalplankataloget med flere bæredygtige emner

Undersøgelsen danner grundlaget for anbefalingerne i notatet.

Bemærkninger til lovforslaget

Først og fremmest vil vi understrege, at vi bakker op om at klimahensynet skrives ind i Planlovens formålsparagraf. Vi ser dog et større potentiale i Planloven, og vil derfor opfordre til at gå videre endnu.

¹ [Anbefalinger til regeringen fra Klimapartnerskabet for bygge- og anlægssektoren \(trm.dk\)](#)

² [Undersøgelse af bæredygtighed i lokalplaner](#)

Implementering af klimahensyn

I Klimaloven er det skrevet ind i formålsparagraffen, at Danmark skal reducere udledningen af drivhusgasser i 2030 med 70 pct. og opnå klimaneutralitet senest i 2050 (eller ifølge SVM-regeringsgrundlaget 2045). I Rådet for Bæredygtigt Byggeri mener vi, at det er nødvendigt at gøre det mere konkret, hvordan hensynet til klima skal vejes op imod de andre hensyn i planlovens formålsparagraf. Planloven er skrevet inden klimakrisen blev taget tilstrækkeligt alvorligt, og inden vi fik en national klimalov med et bindende reduktionsmål for drivhusgasudledninger. Det er nødvendigt, at planloven, og herunder kommunerne, bliver gjort til aktive medspillere i opfyldelsen af vores nationale klimamål.

Den forudgående planlovgivning har banet vejen for økonomisk vækst og udvikling, og medmindre det bliver gjort tydeligt, så vil økonomisk vækst formentlig stadig kunne prioriteres over hensyn til klima, uagtet ændringen i formålsparagraffen. Vi mener derfor, at det er nødvendigt at ændre ordlyden i § 1.

I lovforslaget står der:

”Loven skal sikre en sammenhængende planlægning, der forener de samfundsmæssige interesser i arealanvendelsen, medvirker til at værne om landets natur og miljø *samt klima* og skaber gode rammer for vækst og udvikling i hele landet, så samfundsudviklingen kan ske på et bæredygtigt grundlag med respekt for menneskets livsvilkår, bevarelse af dyre- og planteliv og øget økonomisk velstand.”

Det foreslås ændret til:

”Loven skal sikre en sammenhængende planlægning, der forener de samfundsmæssige interesser i arealanvendelsen, *der skal tage hensyn til landets natur og miljø samt klima...*”

Det er ikke tilstrækkeligt skærpet i formålsparagraffen, som det står foreslået i lovforslaget.

Ligeledes er det ikke tilstrækkelig skærpet i § 1 stk. 2 nr. 5, at udledning af drivhusgasser skal reduceres. Som det står i Klimaloven skal Danmark reducere sin drivhusgasudledninger, og derfor bør nr. 5 konkretiseres.

I lovforslaget står der:

”at biodiversiteten understøttes, *og at udledninger af drivhusgasser*, forurening af luft, vand og jord samt støjlempere forebygges,”

Det foreslås ændret til:

”5) at biodiversiteten understøttes, *og at udledning af drivhusgasser*, forurening af luft, vand og jord samt støjlempere *reduceres*”.

Udvidelse af lokalplankataloget i § 15 stk. 2 med klimabestemmelser

Kommunerne vil gerne gøre en forskel og bidrage til at reducere Danmarks drivhusgasudledninger. Vi vil derfor opfordre til, at der oprettes en forsøgsordning, hvor ambitiøse kommuner kan ansøge om at få dispensation til at prioritere klimahensynet højere end de resterende hensyn, der er skrevet ind i Planloven. Kommunerne ønsker flere muligheder for at stille bæredygtige krav i deres planlægning for det byggede miljø, så CO₂-aftrykket fra nybyggeri, byggematerialer og byudvikling minimeres. Så selvom indførelsen af klimahensyn er et vigtigt skridt, er der brug for at give kommunerne flere muligheder for at implementere klimahensyn.

Derudover, fremgår det af bemærkningerne til lovforslaget, at den foreslåede ændring ikke vil give kommunerne mulighed for at fastsætte nye typer af bindende krav, som ikke ligger i § 15 stk. 2. Rådet for Bæredygtigt Byggeri finder dette uhensigtsmæssigt, og vil gerne opfordre til, at tilføjelsen af klimahensyn til formålsparagraffen følges op med konkrete muligheder for kommunerne til at gå længere i nye lokalplaner med at reducere drivhusgasudledninger.

Kommunerne efterspørger konkrete tilføjelser til lokalplankataloget i §15 stk. 2. Dette understøttes af vores undersøgelse. Det er derfor vigtigt, at lokalplankataloget udvides med bestemmelser om klima hurtigst muligt. Ellers risikerer vi, at der bliver vedtaget lokalplaner, som gælder langt ude i fremtiden, hvor der ikke er taget højde for klimahensyn. Det er et stort potentiale, der går tabt på et tidspunkt, hvor tid er afgørende. Det skal derfor være helt utvetydigt, hvilke konkrete lokalplanbestemmelser, der bliver mulige, som følge af at klimahensyn indføres i planlovens formålsparagraf. Bestemmelser om klima med størst potentiale bør derfor indføres i planlovens §15 stk. 2 samtidig med at klimahensyn indføres i planlovens formålsparagraf.

Konkret foreslår vi, at kommunerne får mulighed for, i nye lokalplaner, at stille krav til:

- 1) Materialers CO₂-aftryk ved anvendelse af livscyklusvurdering (LCA), og
- 2) Ressource/materialekortlægning og genbrug af egnede bygningsdele ifm. nedrivning eller omdannelse.

Ny vejledning til lokalplanlægning

Der bør udarbejdes en ny vejledning til lokalplanlægning, der specifikt adresserer klimaudfordringerne og specificerer de nye muligheder, som planlovsændringerne medfører. Den seneste vejledning til lokalplanlægning er fra 2009(!) og den indeholder intet om klimaudfordringerne. En ny vejledning til lokalplanlægning er en afgørende indsats, når en ny planlov er vedtaget.